

Kasvatuksen ja koulutuksen toimiala, strategian puoliväliarviointi

13.-14.6.2019
Valtuustoseminaari
Liisa Pohjolainen
toimialajohtaja

Helsinki
Helsingfors

Kasvatuksen ja koulutuksen toimiala toteuttaa strategiaa: Varhennettu kielenopetus

6 000 ekaluokkalaista aloitti
vieraan kielen opiskelun 2018

Toteutamme strategiaa:

Mukana-ohjelma

32 toimenpidettä eriarvoisuuden vähentämiseen ja nuorten syrjäytymisen ehkäisyyn

- **Systeminen muutos** (7 toimenpidettä)
- **Palveluiden parantaminen** (25 toimenpidettä)
- Toimenpidesuunnitelma päivittyy edelleen

Jokaisella lapsella ja nuorella on sosiaalisia suhteita ja tunne kuulumisesta.
(10 toimenpidettä)

Jokaisella lapsella ja nuorella on vähintään yksi turvallinen aikuinen.
(9 toimenpidettä)

Jokaiselle nuorelle turvataan peruskoulun jälkeinen koulutus.
(6 toimenpidettä)

Lapsuuden köyhyys ei määritä liiaksi tulevaisuutta ja mahdollisuuksia.
(7 toimenpidettä)

Helsinki

Systemiseen muutokseen tärkeitä toimenpiteitä

Toimenpide

2

Kontulan 3.-luokkalaisille harrastus

Jokainen Kontulan alueen peruskoulun 3.-luokkalainen saa mieluisan säännöllisen harrastuksen. Harrastus- ja vapaa-ajantoimintaa saa tehdä osana koulupäivää, vapaa-ajalla sekä uudenaikaisissa kerho- ja harrastetoiminnoissa. Vanhemmat ja perheet osallistuvat yhteisiin harrastuksiin ja vapaa-ajan tekemiseen. Tyttöjen harrastaminen lisääntyy kohdennettujen toimintamahdollisuuksien myötä.

Toimenpiteellä pyritään systemiseen muutokseen Kontulan alueen asukkaiden harrastuskulttuurin muuttamisessa ja sitä kautta laajempiin hyvinvointivaikutuksiin.

Toimintamalli pilotoidaan alueellisesti ja levitetään onnistuessaan myös muualla kaupunkiin. Toimenpidettä valmistellaan ja sen toteutumista seurataan yhdessä liikkumisohjelman kanssa.

Helsinki

Islanninmallin
soveltaminen

Toimenpide

20

Me-koulut Mellunmäkeen, Malmille ja Kannelmäkeen

Me-koulukehittämisellä etsitään ratkaisuja siihen, miten toteutamme kasvatusta ja koulutusta, jotka eivät syrjäytä. Kehittämistyössä selvitetään, kuinka koulu voisi entistä vahvemmin vahvistaa oppijoiden pystyvyyden kokemusta, sinnikkyyttä ja kyvykkyyttä pärjätä koulun jälkeisessä maailmassa. Kokeiluiden avulla selvitetään, miten koulu entistä paremmin sopeutuu moninaisuuteen, sopeuttaa toimintaansa oppijoiden näkökulmasta sekä tarvittaessa kannattelee oppijoita entistä vahvemmin.

Me-koulukehittäminen aloitetaan Mellunmäestä, Malmilta ja Kannelmäestä käynnistämällä Me-koulukonseptin mukaista, moniammatillista lasten ja nuorten syrjäytymistä ehkäisevää kokeilutoimintaa. Kolme palkattavaa kehittämissiantuntijaa käynnistää ja mallintaa toimintaa yhteistyössä koulujen henkilökunnan kanssa. Me-kouluissa kehitetään arviointia ja pilotoidaan uudenlaisen arviointityökalun käyttöä.

Toimenpiteellä pyritään systemiseen muutokseen koulun rakenteissa, tekemisen tavoissa ja ajattelumalleissa. Me-kouluissa tehtävät kokeilut arvioidaan, mallinnetaan ja skaalataan laajasti helsinkiläisiin kouluihin ja muille toimialoille.

Palveluiden parantamiseen tähtääviä toimenpiteitä

Toimenpide

4

Kiusaaminen nollaan

Kiusaamista ehkäistään ja kiusaamiseen puututaan yhtenäisellä toimintatavalla varhaiskasvatuksesta toiselle asteelle. Tavoitteena on saada koulun työntekijöille, kaupungin toimialoille ja kolmannen sektorin toimijoille yhteinen näkemys kiusaamisilmiöstä ja siihen puuttumisesta. Toimintatapa sovelletaan koskemaan myös varhaiskasvatusta.

Osana toimenpidettä Kiusaaminen nolla -toimintatapa kehitetään edelleen vakaviin kiusaamistapauksiin puuttumiseksi ja kiusaamisen ehkäisemiseksi. Toimintamalli juurrutetaan osaksi kaupungin toimintaa.

Toimenpide

8

Minun silmin, sinun silmin –koulutus

Nuoret saavat Minun silmin, sinun silmin -koulutuksesta erilaisten näkökulmien ymmärrystä ja pääsevät kehittämään vuorovaikutustaitojaan. Nuoret saavat työkaluja moniulotteisen maailmankuvan rakentamiseen ja radikalisoitumisen maaperänä toimivan mustavalkoisen ääriajattelun välttämiseen. Koulutusmalli tulee osaksi kaikkien Helsingin kaupungin yhtenäisten peruskoulujen ja yläasteiden jatkuvaa vuosittaista toimintaa. Ohjelmaa toteutetaan myös toisella asteella, sekä lukioissa että ammatillisessa koulutuksessa.

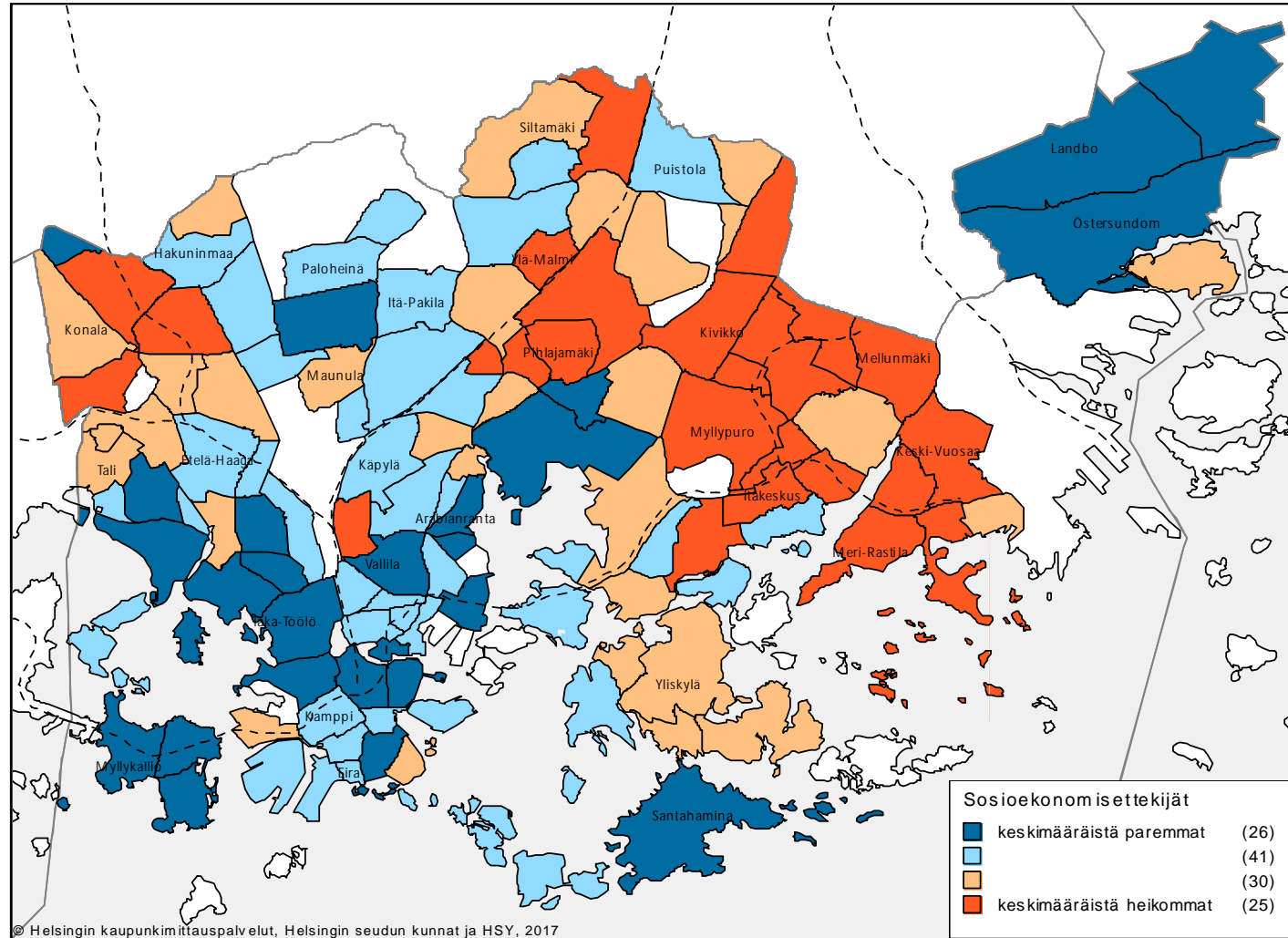
Toimenpiteiden alueellisen kohdentamisen perusta

Sosioekonomiset taustatekijät:

- Vieraskielisyys
- Pienituloisuus
- Kouluttamattomuus
- Työttömyys

Mukana-ohjelman toimenpiteiden alueellinen kohdennus:

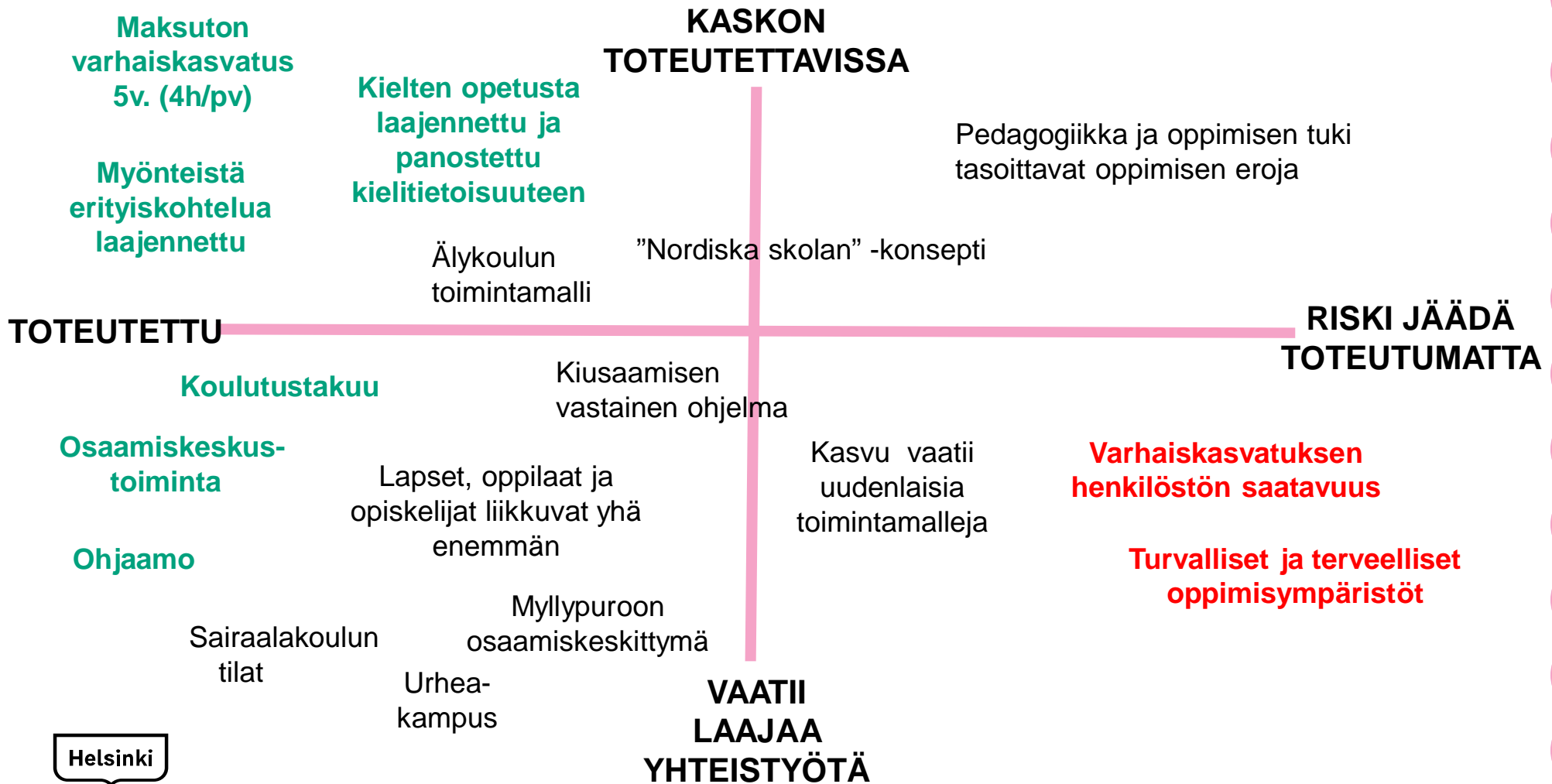
- Mellunmäki
- Kontula
- Meri-Rastila
- Malmi
- Kannelmäki
- Malminkartano

Helsinki

Alle 50 henkilön alueet eivät ole mukana tarkastelussa. Aineistolähde Tilastokeskus, toteutus Helsingin kaupunki, KTT

Kaskon strategianostoja

Maailman vaikuttavin paikka oppia

- **Kaikki 1. luokkalaiset** aloittivat vieraan kielen opiskelun.
- Lukiokoulutuksen **englanninkielisten aloituspaikkojen määrä on kaksinkertaistettu.**
- Stadin ammattiopisto saanut järjestämisluvat **englanninkieliselle matkailualan, media-alan ja kuvallisen ilmaisun sekä ravintola- ja cateringalan perustutkintoon.** Koulutuksia käynnistetty/ käynnistetään.
- Kaikki peruskoululaiset pääsevät **käyttämään koko kaupunkia oppimisympäristönä,** koska maksuton joukkoliikenne.
- Maahanmuuttajien **kasvatuksen ja koulutuksen kehittämissuunnitelma 2018–2021** on tuonut mm. monikielisiä ohjaajia tukemaan lapsia, nuoria, perheitä ja henkilökuntaa kaikilla koulutusasteille sekä koulutuksia henkilöstölle (kielitietoisuus, osaamisen tunnistaminen, syrjintä ja rasismi)
- Työväenopistoin **digitaalisia oppimisympäristöjä** käytetään kaikissa oppiaineissa.
- **Nuoria kuullaan** ja he pääsevät vaikuttamaan vahvemmin, nuorisoneuvosto mukana lautakunnassa.
- Yhä useampi lapsi on varhaiskasvatuksessa, **osallistumisaste on noussut.**

Helsinki

Riskit ja haasteet

Turvalliset ja terveelliset tilat

- lähikoulu
- lähipäiväkoti
- rakentamisen laatu
- sisäilmaongelmat
- palvelujen saatavuus

Eriytymiskehitys

- alueellisuus
- lapsiperheköyhyys, ylisukupolvisuus
- oppijoiden valmiuksien eriytyminen
- maahanmuuttajien aliedustus toisen asteen koulutuksessa
- systeemisten muutosten läpivienti
- ”mindset” ja asenteet

Parvattu 1.3.2019

Helsinki remontoi koulua vuosien ajan – Lopputuloksena: ”Laajoja mikrobivaurioita edelleen”

Helsinkiä koulutuksen sisäilmaongelmia on ratkottu pikkukorjauksilla, kertoo, että pieleen meni.

Vartiokylän ala-aste keväällä 2016, kun koulussa tehtiin tiivistyskorjauksia. (KUVA: SARA AALTO / HD)

Maija Aalto HS

Julkaisu: 13. 2.00

Helsinkiä koulutuksen sisäilmaongelmia on ratkottu pikkukorjauksilla, kertoo, että pieleen meni.

Vartiokylän koululaiset saavat sittenkin väistötilat Vartiokylään, ensin edessä on kuitenkin lukukausi sisäilmaongelmien vuoksi tutkitussa toisessa koulussa

Vartiokylän ala-aste keväällä 2016, kun koulussa tehtiin tiivistyskorjauksia. (KUVA: SARA AALTO / HD)

Helsinkiä koulutuksen sisäilmaongelmia on ratkottu pikkukorjauksilla, kertoo, että pieleen meni.

Helsinkiä koulutuksen sisäilmaongelmia on ratkottu pikkukorjauksilla, kertoo, että pieleen meni.

Helsinkiä koulutuksen sisäilmaongelmia on ratkottu pikkukorjauksilla, kertoo, että pieleen meni.

Helsinkiä koulutuksen sisäilmaongelmia on ratkottu pikkukorjauksilla, kertoo, että pieleen meni.

Helsinkiä koulutuksen sisäilmaongelmia on ratkottu pikkukorjauksilla, kertoo, että pieleen meni.

Helsinkiä koulutuksen sisäilmaongelmia on ratkottu pikkukorjauksilla, kertoo, että pieleen meni.

Helsinkiä koulutuksen sisäilmaongelmia on ratkottu pikkukorjauksilla, kertoo, että pieleen meni.

Helsinkiä koulutuksen sisäilmaongelmia on ratkottu pikkukorjauksilla, kertoo, että pieleen meni.

Helsinkiä koulutuksen sisäilmaongelmia on ratkottu pikkukorjauksilla, kertoo, että pieleen meni.

Helsinkiä koulutuksen sisäilmaongelmia on ratkottu pikkukorjauksilla, kertoo, että pieleen meni.

Helsinkiä koulutuksen sisäilmaongelmia on ratkottu pikkukorjauksilla, kertoo, että pieleen meni.

Helsinkiä koulutuksen sisäilmaongelmia on ratkottu pikkukorjauksilla, kertoo, että pieleen meni.

Helsinkiä koulutuksen sisäilmaongelmia on ratkottu pikkukorjauksilla, kertoo, että pieleen meni.

Helsinkiä koulutuksen sisäilmaongelmia on ratkottu pikkukorjauksilla, kertoo, että pieleen meni.

Helsinkiä koulutuksen sisäilmaongelmia on ratkottu pikkukorjauksilla, kertoo, että pieleen meni.

Helsinkiä koulutuksen sisäilmaongelmia on ratkottu pikkukorjauksilla, kertoo, että pieleen meni.

Helsinkiä koulutuksen sisäilmaongelmia on ratkottu pikkukorjauksilla, kertoo, että pieleen meni.

Helsinkiä koulutuksen sisäilmaongelmia on ratkottu pikkukorjauksilla, kertoo, että pieleen meni.

Helsinkiä koulutuksen sisäilmaongelmia on ratkottu pikkukorjauksilla, kertoo, että pieleen meni.

Helsinkiä koulutuksen sisäilmaongelmia on ratkottu pikkukorjauksilla, kertoo, että pieleen meni.

Helsinkiä koulutuksen sisäilmaongelmia on ratkottu pikkukorjauksilla, kertoo, että pieleen meni.

Helsinkiä koulutuksen sisäilmaongelmia on ratkottu pikkukorjauksilla, kertoo, että pieleen meni.

Helsinkiä koulutuksen sisäilmaongelmia on ratkottu pikkukorjauksilla, kertoo, että pieleen meni.

Helsinkiä koulutuksen sisäilmaongelmia on ratkottu pikkukorjauksilla, kertoo, että pieleen meni.

Helsinkiä koulutuksen sisäilmaongelmia on ratkottu pikkukorjauksilla, kertoo, että pieleen meni.

Helsinkiä koulutuksen sisäilmaongelmia on ratkottu pikkukorjauksilla, kertoo, että pieleen meni.

Helsinkiä koulutuksen sisäilmaongelmia on ratkottu pikkukorjauksilla, kertoo, että pieleen meni.

Helsinkiä koulutuksen sisäilmaongelmia on ratkottu pikkukorjauksilla, kertoo, että pieleen meni.

Helsinkiä koulutuksen sisäilmaongelmia on ratkottu pikkukorjauksilla, kertoo, että pieleen meni.

Helsinkiä koulutuksen sisäilmaongelmia on ratkottu pikkukorjauksilla, kertoo, että pieleen meni.

Helsinkiä koulutuksen sisäilmaongelmia on ratkottu pikkukorjauksilla, kertoo, että pieleen meni.

Helsinkiä koulutuksen sisäilmaongelmia on ratkottu pikkukorjauksilla, kertoo, että pieleen meni.

Helsinkiä koulutuksen sisäilmaongelmia on ratkottu pikkukorjauksilla, kertoo, että pieleen meni.

Helsinkiä koulutuksen sisäilmaongelmia on ratkottu pikkukorjauksilla, kertoo, että pieleen meni.

Helsinkiä koulutuksen sisäilmaongelmia on ratkottu pikkukorjauksilla, kertoo, että pieleen meni.

Helsinkiä koulutuksen sisäilmaongelmia on ratkottu pikkukorjauksilla, kertoo, että pieleen meni.

Helsinkiä koulutuksen sisäilmaongelmia on ratkottu pikkukorjauksilla, kertoo, että pieleen meni.

Helsinkiä koulutuksen sisäilmaongelmia on ratkottu pikkukorjauksilla, kertoo, että pieleen meni.

Helsinkiä koulutuksen sisäilmaongelmia on ratkottu pikkukorjauksilla, kertoo, että pieleen meni.

Helsinkiä koulutuksen sisäilmaongelmia on ratkottu pikkukorjauksilla, kertoo, että pieleen meni.

Helsinkiä koulutuksen sisäilmaongelmia on ratkottu pikkukorjauksilla, kertoo, että pieleen meni.

Helsinkiä koulutuksen sisäilmaongelmia on ratkottu pikkukorjauksilla, kertoo, että pieleen meni.

Helsinkiä koulutuksen sisäilmaongelmia on ratkottu pikkukorjauksilla, kertoo, että pieleen meni.

Helsinkiä koulutuksen sisäilmaongelmia on ratkottu pikkukorjauksilla, kertoo, että pieleen meni.

Riskit ja haasteet

Henkilöstön saatavuus

- varhaiskasvatushenkilöstön saatavuus
- ruotsinkielisen henkilöstön saatavuus
→ Joudutaanko päiväkoteja sulkemaan?
- signaaleja opettajankoulutuksen vähenevistä hakijamääristä

Kasvu ja asiakasmäärien ennakointi

- vaativat uudenlaisia toimintamalleja tila-, henkilöstö- ja muihin prosesseihin
- 2020 väestöennusteen mukaan varhaiskasvatusikäisten määrä ei kasva edellisten vuosien tapaan. Miten saadaan tila- ja palveluverkkosuunnittelu reagoimaan nopealla aikataululla ja oikeilla alueilla palvelutarpeeseen?

Hallitusohjelma

Helsinki on kasvatuksen ja koulutuksen edelläkävijä, useita hallitusohjelman nostoja tehdään jo!

Oppivelvollisuuden pidentäminen 18v.

Mitä tarkoittaa käytännössä? Monta toteutukseen liittyvää avointa kysymystä.

Turvataan varhaiskasvatuksen ammattilaisten alueellinen ja kielellinen saatavuus aloituspaikkojen kohdentumisessa.

Hienoa! Nopeasti toimeenpantavaksi!

Otetaan huomioon terveet tilat

Miten tämä huomioidaan rahoituksessa? Valtionrahoitus opetustilojen rakentamiseen ja ylläpitoon on käytännössä lopetettu.

Rahoitus

Viime vuosien kehitys, jossa valtionrahoitusta kanavoidaan erikseen haettavina ja vuosittain määrältään vaihtelevina valtionavustuksina ei tue pitkäjänteistä opetuksen kehittämistä. Erillisavustuksien perusteet on otettava huomioon rahoituksen yleisissä perusteissa.

Helsinki

Världens mest storslagna plats att lära sig

Hela Helsingfors som
inlärningsmiljö

Valtuustoseminaari
13.-14.6.2019